

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres referanse
25/1798 - NNO

Vår referanse
25/01464-2

Dato
01.08.2025

Høringsuttalelse - forslag til endringer i utlendingsloven § 107 og forslag til ny utlendingsinternatforskrift

Datatilsynet viser til høringsbrev datert 31. mars 2025 med oversendelse av høringsnotat om forslag til endringer i utlendingsloven § 107 og forslag til ny utlendingsinternatforskrift.

Våre innspill knytter seg til de forslagene som berører de internertes personvern.

Forslag til endring av bestemmelser om kameraovervåking

Det foretas i dag kameraovervåking av utlendingsinternatets fellesarealer og, etter omstendighetene, av sikkerhetscellene. Det fremgår av høringsnotatet at hjemmelsgrunnlaget for dagens kameraovervåking kan oppfattes som noe uklart.

Departementet anser at kameraovervåking av fellesarealene faller innenfor virkeområdet til, og er hjemlet i, politiloven § 6 a. Kameraovervåking av sikkerhetscelle anses hjemlet i utlendingsloven § 83 a. Departementet mener likevel at det bør gis en klar hjemmel i utlendingsloven for kameraovervåking både av fellesarealer og sikkerhetsceller. Det foreslås i tillegg en justering i ordlyden i forskriftshjemmelen i lovens § 107 tiende ledd, for å gjøre det klart at det også kan gis forskriftsbestemmelser om kameraovervåking.

Datatilsynet ser det som positivt at kameraovervåking ved utlendingsinternatet reguleres særskilt, og at rammene for kameraovervåkningen tydeliggjøres.

Dette gjelder særlig grunnlaget for kameraovervåking av sikkerhetscelle. Etter vårt syn er kameraovervåking under opphold på sikkerhetscelle et inngripende tiltak som krever et klarere rettslig grunnlag enn den generelle bestemmelsen om behandlingsgrunnlag i utlendingsloven § 83 a.

Det følger av personvernforordningens foralepunkt 41 at et rettslig grunnlag bør være tydelig og presist, og anvendelsen av det bør være forutsigbar for personer som omfattes av det, i samsvar med rettspraksisen til Den europeiske unions domstol og Den europeiske menneskerettighetsdomstol. Det må foretas en nærmere vurdering av rettsgrunnlaget og

behandlingen, hvor det blant annet må legges vekt på hvor inngripende behandlingen er. Etter omstendighetene kan utfallet av en slik vurdering bli at det kreves et mer spesifikt grunnlag enn det som kan synes å være minimumskravene etter ordlyden i forordningen.

Kameraovervåking av sikkerhetsceller kan også innebære behandling av særlige kategorier personopplysninger i henhold til personvernforordningen artikkel 9, noe som kan stille strengere krav til det rettslige grunnlaget.

For fellesarealene er formålet med kameraovervåkingen å ivareta ro, orden eller sikkerhet, mens kameraovervåking på sikkerhetscelle er begrunnet i hensynet til å ivareta utlendingens liv og helse. Formålene med kameraovervåkingen er foreslått inntatt i ny § 107 åttende ledd. Datatilsynet støtter dette forslaget. Vi støtter også forslaget til endring i forskriftshjemmelen i lovens § 107 tiende ledd.

I forslaget til ny § 3-1 i forskrift om Politiets utlendingsinternat foreslås inntatt tilsvarende vilkår og rammer for kameraovervåking som i politiloven § 6 a. Datatilsynet ser positivt på at det i bestemmelsen er angitt hvilke situasjoner hvor det av hensyn til enkeltpersoners privatliv uansett ikke kan skje overvåking, og at overvåking ellers bare kan skje når det er nødvendig og forholdsmessig for å oppnå formålene i første ledd. Vi støtter også at bestemmelsen inneholder klare slettefrister.

Det foreslås å innføre en særskilt forskriftsbestemmelse om bruk av kameraovervåking for tilsyn med personer som er plassert i sikkerhetscelle i den nye forskriftens § 5-3. Datatilsynet støtter dette, overvåkingens karakter tilsier at det rettslige grunnlaget må være klart. Vi anser det også som positivt at det foreslås at det ikke skal gjøres opptak av lyd og bilde fra sikkerhetscellene, og at samtaler med advokat, konsulær representant eller helsepersonell ikke skal overvåkes.

Forslag til ny regulering av opplysninger som behandles etter utlendingsloven § 107 syvende ledd

Utlendingsloven § 107 syvende ledd gir hjemmel for å kunne føre et register med opplysninger knyttet til opphold ved utlendingsinternatet. Disse opplysningene føres i dag i en logisk atskilt del av politiets utlendingsregister (UTSYS). Behandling av opplysninger i UTSYS reguleres i politiregisterforskriften kapittel 56.

Departementet mener at behandlingen av opplysninger i UTSYS fortsatt bør reguleres i politiregisterforskriften, men at opplysningene som i dag behandles med hjemmel i utlendingsloven § 107 syvende ledd, bør reguleres av utlendingsloven og utlendingsinternatforskriften. Personopplysningsloven og personvernforordningen vil dermed komme til anvendelse ved behandling av disse opplysningene.

Forslaget innebærer flere endringer i politiregisterforskriften kapittel 56 og en ny bestemmelse i utlendingsinternatforskriften § 6-5.

Datatilsynet mener dagens dobbeltregulering er uheldig. Vi ser det derfor som positivt at det ryddes opp i regelverket, og at det klargjøres hvilket personvernregelverk som kommer til anvendelse ved behandling av opplysninger som nevnt i någjeldende utlendingsloven § 107

syvende ledd. Vi støtter også at det fremgår av bestemmelsen av Politiets utlendingsenhet er behandlingsansvarlig.

De registrerte vil ha rettigheter i henhold til personvernforordningen kap. III og personopplysningsloven § 16. Den behandlingsansvarlige plikter å legge til rette for at den registrerte kan utøve sine rettigheter etter art. 15 – 22.

Vi merker oss at opplysninger knyttet til opphold ved utlendingsinternatet fortsatt vil kunne behandles etter politiregisterforskriften kap. 56, forutsatt at dette er nødvendig for formål som nevnt i § 56-1 nr. 1 (politiets kriminalitetsbekjempende virksomhet) eller § 56-1 nr. 2 (effektiv løsning av politiets oppgaver etter utlendingsloven).

Med vennlig hilsen

Camilla Nervik
fung. juridisk direktør

Kristin Karlsen Lindberg
juridisk seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer

Kopi til: DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET (DFD)